

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาศึกษาต้นทุน และผลตอบแทนของร้านขายยาแผนปัจจุบันในอำเภอเมืองตาก เพื่อทราบส่วนประกอบโครงสร้างของต้นทุนและผลตอบแทนความคิดเห็นต่อธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบัน โดยนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน ซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอนการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample)
2. วิธีดำเนินการศึกษาและเครื่องมือ (Instrumentation)
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection)
4. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample)

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ผู้ประกอบการร้านขายยาแผนปัจจุบันในพื้นที่อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก ที่จดทะเบียนเป็นผู้ประกอบการร้านขายยาแผนปัจจุบัน จำนวน 16 ราย (จากแฟ้มข้อมูลการต่อใบอนุญาตร้านขายยาแผนปัจจุบัน งานคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตาก ปี 2554) จัดกลุ่มโดยใช้ประเภทชื่อ - เช่าชื่อ เช่าอาคาร รายได้ และเงินลงทุน เป็นหลักในการแบ่งขนาดธุรกิจเป็น 11 กลุ่มประกอบด้วย

1. ธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบัน ประเภทชื่อ - เช่าชื่ออาคาร กิจการที่มีรายได้ตั้งแต่ 1 ล้านบาทขึ้นไป เงินลงทุนเกิน 1 ล้านบาท จำนวน 2 ราย
2. ธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบัน ประเภทชื่อ - เช่าชื่ออาคาร กิจการที่มีรายได้ตั้งแต่ 1 ล้านบาทขึ้นไป เงินลงทุนไม่เกิน 1 ล้านบาท จำนวน 1 ราย
3. ธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบัน ประเภทชื่อ - เช่าชื่ออาคาร กิจการที่มีรายได้ตั้งแต่ 500,000 บาทแต่ไม่เกิน 1 ล้านบาท เงินลงทุนเกิน 1 ล้านบาท จำนวน 2 ราย
4. ธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบัน ประเภทชื่อ - เช่าชื่ออาคาร กิจการที่มีรายได้ตั้งแต่ 500,000 บาทแต่ไม่เกิน 1 ล้านบาทขึ้นไปเงินลงทุนไม่เกิน 1 ล้านบาท จำนวน 1 ราย

5. ธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบัน ประเภทซื้อ - เช่าซื้ออาคาร กิจการที่มีรายได้ไม่เกิน 500,000 บาท เงินลงทุนไม่เกิน 1 ล้านบาท จำนวน 1 ราย
6. ธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบัน ประเภทเช่าอาคาร กิจการที่มีรายได้ตั้งแต่ 2 ล้านบาทขึ้นไป เงินลงทุนไม่เกิน 1 ล้านบาท จำนวน 1 ราย
7. ธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบัน ประเภทเช่าอาคาร กิจการที่มีรายได้ตั้งแต่ 1 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 2 ล้านบาท เงินลงทุนไม่เกิน 1 ล้านบาท จำนวน 2 ราย
8. ธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบัน ประเภทเช่าอาคาร กิจการที่มีรายได้ตั้งแต่ 500,000 บาท แต่ไม่เกิน 1 ล้านบาท เงินลงทุนไม่เกิน 1 ล้านบาท จำนวน 2 ราย
9. ธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบัน ประเภทเช่าอาคาร กิจการที่มีรายได้ตั้งแต่ 500,000 บาท แต่ไม่เกิน 1 ล้านบาท เงินลงทุนไม่เกิน 1 ล้านบาท จำนวน 1 ราย
10. ธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบัน ประเภทเช่าอาคาร กิจการที่มีรายได้ไม่เกิน 500,000 บาท เงินลงทุนไม่เกิน 1 ล้านบาท จำนวน 1 ราย
11. ธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบัน ประเภทเช่าอาคาร กิจการที่มีรายได้ไม่เกิน 500,000 บาท เงินลงทุนไม่เกิน 1 ล้านบาท จำนวน 2 ราย

วิธีดำเนินการศึกษาและ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา (Instrumentation)

วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาดำเนินการและผลตอบแทนของร้านขายยาแผนปัจจุบัน ได้กำหนดขั้นตอนการศึกษาไว้ดังนี้

1. **ศึกษาดำเนินการทั้งหมด** ในการประกอบกิจการร้านขายยาแผนปัจจุบัน ซึ่งได้จำแนกต้นทุนที่เกิดขึ้นเป็น 2 ประเภท คือ ค่าใช้จ่ายในการลงทุน(Capital Expenditures) และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน(Operating Expenditures)

1.1 ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (Capital Expenditures) คือ ค่าใช้จ่ายด้วยเงินจำนวนมากในแต่ละครั้งที่ตัดสินใจลงทุนโดยคาดหวังว่าจะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในอนาคตโดยมีระยะเวลาคืนเงินลงทุนมากกว่า 1 ปี ประกอบด้วย

ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเกี่ยวกับการประกันเช่าอาคาร (กรณีเช่าอาคาร) เนื่องจากการเช่าอาคารสัญญา มีระยะเวลา 5 ปี ดังนั้นการจัดทำสัญญาต้องทำในระยะเวลายาว การเรียกเก็บเงินค่าประกันจะเรียกเก็บตามอัตราค่าเช่า เช่น เป็น 1 เดือน หรือ 2 เดือนของอัตราค่าเช่า และจะคืนให้เมื่อเลิกเช่าตามกำหนดเวลาการเช่า

ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเกี่ยวกับอาคาร เป็นการซื้ออาคารพาณิชย์ที่มีการก่อสร้างเรียบร้อยแล้ว ราคาขึ้นอยู่กับทำเล ที่ตั้ง ความเก่า – ใหม่ ของตัวอาคาร และลักษณะของอาคาร และนำค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงเพื่อให้เป็นสถานที่พร้อมเปิดให้บริการ

ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเกี่ยวกับ ตกแต่งร้าน ค่าอุปกรณ์พร้อมติดตั้ง เช่น ตู้ยาขนาดต่าง ๆ กันตามลักษณะการเก็บยา และตามอุณหภูมิที่ต้องเก็บยา เช่น ตู้ยา ชั้นวางผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับยา ห้องเก็บยา เครื่องมือ และอุปกรณ์ในการแพทย์ อาทิ เครื่องวัดความดัน เครื่องชั่งน้ำหนัก เครื่องวัดส่วนสูง รวมถึงอุปกรณ์ตกแต่งอื่น ๆ อาทิ ชั้นวางแผนพับ ชั้นวางเอกสาร แจกัน เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายในการลงทุนเกี่ยวกับเครื่องใช้สำนักงาน เช่น โต๊ะ-เก้าอี้ เครื่องคอมพิวเตอร์ใช้สำหรับเก็บเอกสาร ข้อมูลลูกค้า ข้อมูลการสั่งซื้อยาและข้อมูลยา ตู้เก็บเอกสารใช้สำหรับเก็บเอกสาร ข้อมูลลูกค้า ราคาขึ้นอยู่กับขนาดและความจำเป็นของร้านขายยา ทั้งนี้เครื่องใช้สำนักงานทั้งหมด อาจจะมีไม่ครบในบางสถานประกอบการขึ้นอยู่กับขนาดและรูปแบบของแต่ละสถานประกอบการ

1.2 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Operating Expenditures) หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการ

ดำเนินงานของกิจการในระหว่างงวดบัญชี เป็นค่าใช้จ่ายในระยะสั้นที่นำมาคำนวณเป็นกระแสเงินสดจ่ายในรอบบัญชี ประกอบด้วย เงินเดือนพนักงานประจำ วัสดุที่ใช้ไป ค่าสาธารณูปโภค เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ ค่าโฆษณา ประชาสัมพันธ์ทุกประเภทเช่น รายการวิทยุ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น สื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เป็นต้น

2. ศึกษารายได้ของร้านขายยาแผนปัจจุบัน โดยข้อมูลได้จากการสอบถามผู้ประกอบการ จำนวนผู้ซื้อ รายได้ที่ได้รับโดยเฉลี่ย และรายได้อื่น ๆ จากการจำหน่ายยา

3. ศึกษาผลตอบแทน ได้แก่ การนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หา มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value Method) อัตราผลตอบแทนที่แท้จริง (Internal Rate of Return Method) ระยะเวลาการคืนทุน (Payback Period Method) ความคิดเป็นและข้อเสนอแนะต่อธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบันในอนาคต ถ้าในการวิเคราะห์พบว่ามูลค่าปัจจุบันสุทธิเป็นบวก อัตราผลตอบแทนที่แท้จริงสูงกว่าอัตราผลตอบแทนที่ต้องการและระยะเวลาการคืนทุนอยู่ในระยะสั้น ผู้ศึกษาเห็นว่าธุรกิจดังกล่าวเหมาะสมกับการลงทุน โดยข้อสมมุติฐานของธุรกิจได้โค่นกำหนดประมาณการเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 5 ต่อปี ตัวเลขประมาณการที่เพิ่มขึ้นวัดจากอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดตาก(จากสำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดตาก ปี 2554) อัตราผลตอบแทนที่ต้องการอัตราร้อยละ 8 ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดไว้เท่ากับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืม อัตราร้อยละ 8 ของธนาคาร(MRR) กรุงเทพฯ

จำกัด(มหาชน) และธนาคารกรุงเทพจำกัด (มหาชน) ที่ประกาศ ณ 9 กันยายน 2554 เนื่องจากเป็นช่วงภาวะเศรษฐกิจมีความผันผวนและเวลาที่ดอกเบี้ยมีแนวโน้มไม่คงที่

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล (Instrumentation)

ผู้ศึกษาได้ทำการสำรวจข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อนำไปสอบถามและสัมภาษณ์ ขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่างๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าอิสระที่กำหนดไว้
3. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
4. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาวิเคราะห์ และทดสอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการร้านขายยาแผนปัจจุบัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการดำเนินกิจการ เงินทุนที่ใช้ในธุรกิจ อาชีพอื่นนอกจากธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบัน ใบอนุญาตประกอบร้านขายยาแผนปัจจุบัน เกษตรกรประจำร้าน ฐานะของร้าน ลักษณะการครอบครองสถานที่ประกอบธุรกิจ จำนวนผู้ให้บริการ การทราบถึงมาตรฐานร้านขายยาแผนปัจจุบัน ช่วงเวลาการเปิดบริการ การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาแผนปัจจุบัน และบริการอื่นๆ ภายในร้านขายยาแผนปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านต้นทุนร้านขายยาแผนปัจจุบัน ซึ่งแบ่งออกเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านรายได้ของร้านขายยาแผนปัจจุบัน

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบัน มีลักษณะเป็น

มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เลือกตอบได้ 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน	ระดับ
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2547) กล่าวว่า การวัดทัศนคติโดยใช้แบบ Rating Scale มีข้อดี ในด้านความสะดวกและความง่ายแก่การสร้างมีความผันผวนน้อยกว่าการใช้คำถามเพียงคำถามเดียวในการวัดในการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่คล้ายคลึงกันที่สุดกับกลุ่มที่ต้องการศึกษา ซึ่งวัดระดับระหว่างเห็นด้วยกับไม่เห็นด้วย โดยใช้ช่วงต่าง ๆ เช่น 1 ถึง 5 หรือ 1 ถึง 8 เป็นต้น การแบ่งช่วงขึ้นอยู่กับความละเอียดของคำตอบที่ต้องการ มาตราวัดหรือสเกลนี้สามารถเปรียบเทียบคะแนนของผู้ใช้ข้อมูลกับคะแนนของคนอื่นภายในกลุ่มเดียวกัน โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	แสดงว่าปัจจัยมีผลต่อธุรกิจ มากที่สุด
	3.50 – 4.49	แสดงว่าปัจจัยมีผลต่อธุรกิจ มาก
	2.50 – 3.49	แสดงว่าปัจจัยมีผลต่อธุรกิจ ปานกลาง
	1.50 – 2.49	แสดงว่าปัจจัยมีผลต่อธุรกิจ น้อย
	1.00 – 1.49	แสดงว่าปัจจัยมีผลต่อธุรกิจ น้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 อื่น ๆ ปัญหาและข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม จากร้านขายยาแผนปัจจุบันในจังหวัดตาก จำนวน 16 ราย เพื่อสอบถามรายละเอียด ต้นทุน และรายได้โดยเฉลี่ยในการประกอบธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบัน

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลค้นคว้าจากเอกสารวิชาการหนังสือ เอกสารทางราชการ ตลอดจนรายการ ข้อมูลวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data) และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการร้านขายยาแผนปัจจุบัน ทำการวิเคราะห์สถิติร้อยละและเชิงพรรณนาทราบข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ

ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านต้นทุนรายได้และค่าใช้จ่ายมาจัดกลุ่มเป็น 11 กลุ่มในแต่ละกลุ่มมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน และประมาณการกระแสเงินรับ กระแสเงินสดจ่าย โดยใช้ระยะเวลา 10 ปี จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่า NPV ถ้าผลลัพธ์มากกว่าหรือเท่ากับ 0 และค่าของอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง IRR ถ้าผลลัพธ์ มากกว่าหรือเท่ากับ 0 และระยะเวลาการคืนทุน PB น้อยกว่า 10 ปี

ส่วนที่ 4 นำข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อธุรกิจร้านขายยาแผนปัจจุบัน โดยใช้สถิติการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งช่วงคะแนนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่าคำถามช่วง 1 ถึง 5 ดังนี้

คะแนน	ระดับ
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

โดยใช้เกณฑ์ในการแปลผล ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	แสดงว่าปัจจัยมีผลต่อธุรกิจ มากที่สุด
	3.50 – 4.49	แสดงว่าปัจจัยมีผลต่อธุรกิจ มาก
	2.50 – 3.49	แสดงว่าปัจจัยมีผลต่อธุรกิจ ปานกลาง
	1.50 – 2.49	แสดงว่าปัจจัยมีผลต่อธุรกิจ น้อย
	1.00 – 1.49	แสดงว่าปัจจัยมีผลต่อธุรกิจ น้อยที่สุด

การคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณ ได้จากการนำคะแนนทุกค่ามารวมกันแล้วหารด้วยจำนวนข้อมูล ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ คือค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum fx$ คือผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N คือจำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานข้อมูลที่ได้จากการแจกแจงความถี่ เป็นรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความแตกต่างของข้อมูลแต่ละตัวกับตัวกลางเลขคณิตของข้อมูลชุดนั้น บางครั้งใช้สัญลักษณ์แทนด้วย S จำนวนดังนี้

$$SD = S = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \bar{X})^2}{N}}$$

- เมื่อ S คือค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
 X คือค่าของข้อมูลแต่ละตัวหรือจุดกึ่งกลางชั้นแต่ละตัว
 $\bar{X}$ คือค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 N คือจำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 โดยคำนวณดังนี้

$$n = \frac{P(1-P)}{\frac{E^2 + P(1-P)}{Z^2 N}}$$

- เมื่อ n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ
 N คือ ขนาดประชากร
 P คือ สัดส่วนของประชากรที่ผู้ศึกษาต้องการสุ่ม (โดยทั่วไปนิยมใช้สัดส่วนร้อยละ 30 หรือ 0.30)
 Z คือ ระดับความมั่นใจที่กำหนดหรือระดับนัยสำคัญทางสถิติเช่น
 Z ที่ระดับนัยสำคัญ 0.10 เท่ากับ 1.65 (ความเชื่อมั่นร้อยละ 90)
 Z ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เท่ากับ 1.96 (ความเชื่อมั่นร้อยละ 95)
 Z ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 เท่ากับ 2.58 (ความเชื่อมั่นร้อยละ 99)
 E คือ ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง เช่น
 ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 สัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.10
 ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05
 ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 สัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.01